Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 264 Miercuri 28 Septembrie 1938
12 Pagini P IIII

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ŢARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Cascada de contrabande

Intr'o singură zi s'au descoperit trei contrabande, două la Constanta şi una la Ramadan.

Din infracţiuni periodice, contrabandele au degenerat în infracţiuni continui.

De sigur că isteţimea autorilor este prea desvoltată, ca numeroase fapte de acest fel să nu scape de vigilenţa organelor însărcinate cu urmărirea lor, adeseaori înarmate cu mai puţine mijloace de cât inamicul de pe frontul vamal.

Rezultatul: îmbogăţirea rapidă a unei mase de elemente trăind din această îndeletnicire penală; pagube mari pentru stat; concurenţă neleală din partea beneficiarilor desfacerii materialelor sustrase dela taxele vamale faţă de comerţul ce le plăteşte.

Dacă progresul contrabandelor continuă în ciuda sforţărilor şi sacrificiilor făcute de autorităţile cărora le incumbă prevenirea şi reprimarea lor, explicaţia trebue să fie căutată în defectuozitatea sistemului de înfrânare.

Foloasele produse de contrabande, mai ales când ele sunt de proporţii însemnate, sunt prea mari faţă de sancţiunile suferite în caz de nereuşită.

Pedepsele edictate în această materie sunt prea blânde faţă de premeditarea, de pindirea, de manoperele implicate de acest fel de infracţiuni.

Iar pedepsele aplicate autorilor sunt de multe ori cu mult mai uşoare de cât cele ce ar trebui şi s'ar putea să fie pronunţate.

La o clemenţă admisibilă numai faţă de fără-de-legile în descreştere, se adaogă anulările formalităţilor de constatare din cauza omisiunilor sau erorilor săvârşite în instrumentarea lor.

Aşa dar, spre a se asigura o înfrânare progresivă a contrabandelor, trebue să se agraveze pedepsele actuale, să se aplice sancţiuni cât mai severe, să se urmărească executarea lor integrală şi fără excepţie, să se suprime posibilităţile de zădărnicire a constatărilor făcute şi de absolvire a contrabandelor reale prin vicii de forme, datorite voinţei, neglijenţei sau incapacităţii, adevărate complicităţi sau încurajări în asemenea împrejurări.

O statistică a contrabandelor descoperite dela război încoace, a cazurilor în care constatările au fost anulate pe cale administrativă sau judecătorească pe consideraţiuni de formă, nu de fond, a amenzilor exonerate sau reduse la sume infime, a sancţiunilor integral aplicate şi realmente executate, ar demonstra până la evidenţă consideraţiunile şi concluziunile de mai sus.

Situaţia internaţională
după conferinţa dela Godesberg

Conferinţele de pace se fac pentru lichidarea războiului. La Godesberg s'a încercat o conferinţă de pace pentru prevenirea războiului.

Deşi Cehoslovacia—îndemnată de prieteni — a consimţit, spre a salva pacea Europei, dureroase concesiuni teritoriale, d. Hitler a refuzat să primească modalităţile de cesiune ale regiunii Sudeţilor, propuse la Godesberg de d. Chamberlain: delimitarea noilor frontiere şi organizarea schimbului de populaţii de către o comisie internaţională, obligaţia de a se abţine de la orice intervenţie până la terminarea operaţiunilor de mai sus şi de a garanta ulterior integritatea statului cehoslovac, în noile sale hotare.

Printr'un memoriu — asupra căruia începe să se facă lumină, graţie declaraţiilor de la Padova ale d-lui Mussolini şi informaţiilor d-lui Ward Price, unul din cei mai autorizaţi informatori englezi asupra politicii hitleriste — Führerul Cancelar nu primeşte altă soluţie a problemei cehoslovace, decât evacuarea imediată a regiunii Sudeţilor de către trupele cehe şi ocuparea ei de către trupele germane, într'un termen, care nu trebue să depăşească data de 1 Octombrie, potrivit afirmaţiei d-lui Mussolini, în discursul său de la Padova. Germania refuză de asemenea să-şi ia orice fel de obligaţie de a se abţine de la intervenţie sau de a garanta integritatea viitoarelor frontiere cehoslovace.

Revendicările polone şi maghiare în fine n'ar fi prezentate de d. Hitler, în memoriul său, de cât cu titlul de recomandări.

O notă oficioasă germană destinată străinătăţii şi publicată după terminarea conferinţei de la Godesberg, precizează că propunerile germane sunt definitive şi trebue considerate ca fiind cele din urmă.

Memoriul d-lui Hitler a fost transmis la Praga Sâmbătă seara, prin îngrijirea guvernului englez şi face în prezent obiectul examinării guvernului cehoslovac.

De acceptarea sau respingerea lui depinde desfăşurarea viitoare — paşnică sau nu — a evenimentelor, dacă Reichul, care a obţinut la Godesberg mai mult de cât cereau Germanii Sudeţi, nu face şi el un prim gest de împăciuire.

Intr'adevăr, până astăzi, în tot cursul crizei cehoslovace, guvernul din Praga a îngrămădit treptat concesiunile. Germanii Sudeţi şi mai târziu Reichul şi-au sporit, dimpotrivă, progresiv, pretenţiile, în măsura concesiunilor cehoslovace: dela autonomia regiunilor sudete, în cadrul statului cehoslovac, au trecut succesiv la dreptul de autodeterminare, au precizat apoi că acest drept trebue realizat prin alipirea la Reich a regiunilor germane din Cehoslovacia, în fine, în faza actuală, Germania nu concepe decât o alipire imediată, înfăptuită printr'o ocupaţie militară şi fără a da garanţii pentru integritatea viitoare a Cehsolovaciei.

După noaptea dramatică de Vineri spre Sâmbătă 24 Septembrie, când un conflict general părea inevitabil, de două zile avem o atmosferă de acalmie, datorită în parte acelei reacţiuni care urmează tensiunile prea violente, în parte aşteptării necesitate de remiterea memoriului german la Praga şi de pregătirea răspunsului cehoslovac.

Intre timp, neacceptarea propunerilor anglo-franceze de către d. Hitler la Godesberg, a provocat luarea de măsuri de precauţii militare, din partea statelor interesate şi a dus la precizarea poziţiei diplomatice a Sovietelor, Poloniei şi Ungariei faţă de problema cehoslovacă.

Cehoslovacia şi-a dat un nou guvern, condus de generalul Sirovy, a mobilizat toate categoriile de rezervişti până la 40 de ani, a proclamat starea de război şi a întrerupt comunicaţiile de cale ferată cu Germania şi Polonia.

In Franţa, Belgia, Marea Britanie, Polonia, Ungaria şi Rusia s'au luat precauţiuni militare, care nu au caracterul unei mobilizări generale, iar autorităţile civile sunt în legătură permanentă cu cele militare.

La Londra şi Paris, presa şi opinia publică par a considera că Cehoslovacia a dat revendicărilor germane maximum de satisfacţie şi că Franţa şi Marea Britanie i-au

(Continuare în pag. 2-a)

Congresul Fidacului

Delegaţii au depus o coroană pe mormântul Eroului necunoscut.
— Darea de seamă în corpul ziarului —

D-ni Daladier şi Bonnet au sosit la Londra

Paris, 25 (Rador).— *D-nii Daladier şi Bonnet au plecat la ora 17 şi 40 cu avionul, dela aeroportul Le Bourget, la Londra.*

D-nii Daladier şi Bonnet sunt însoţiţi în călătoria lor la Londra de d-nii Genebrier, şeful de cabinet al primului ministru, Jacques Kayser, ataşat de legaţie, Alexis Leger, secretar general al ministerului de externe, Rochat, director al afacerilor europene din ministerul de externe francez, şi Jules Henry, şef de cabinet al d-lui Bonnet.

„Trebue să sperăm"
a declarat primul ministru al Franţei când a sosit la Londra

Londra, 25 (Rador). — **D-nii Daladier şi Bonnet au sosit la aerodromul Croydon la ora 18,52.**

Asistenţa a făcut miniştrilor francezi o primire călduroasă, strigând: „Trăiască Franţa! Trăiască Cehoslovacia!"

Un ziarist a întrebat pe d. Daladier dacă mai are speranţe.

Şeful guvernului francez s'a mulţumit să răspundă zâmbind: „In Europa trebue totdeauna să sperăm".

CONVERSAŢIILE AU INCEPUT

Londra, 25 (Rador). — *Conversaţiile franco-britanice, care au început la ora 21 şi 30, au fost întrerupte la ora 23 şi 37, pentru a permite miniştrilor britanici să se întrunească într'un consiliu.*

Consiliul a deliberat până la ora 0 şi 5, când şedinţa a fost ridicată.

D-nii DALADIER şi BONNET

Conversaţiile franco-engleze vor fi reluate mâine la ora 10 dimineaţa.

D-nii Daladier şi Bonnet s'au înapoiat la ambasada Franţei la ora 0 şi 45.

D. Daladier şi-a exprimat ziariştilor satisfacţia pentru conversaţia avută.

Pe astă noapte nu se mai aşteaptă niciun comunicat.

Punctele principale
ale memoriului german

Londra, 25 (Rador).— „Reuter" transmite:

Iată principalele puncte ale memorandului german, cu privire la Cehoslovacia, remis prin intermediul d-lui Chamberlain, guvernului din Praga:

Retragerea tuturor forţelor armate, forţelor poliţieneşti, jandarmereşti şi grănicereşti cehe din zonele care vor trebui să fie evacuate, zone care sunt precizate într'o hartă anexată memorandului. Aceste zone trebuie să fie remise Germaniei până la 1 Octombrie.

Teritoriul evacuat trebue să fie predat în actuala sa stare, adică fără să se distrugă sau să se facă inutilizabile instalaţiile militare, căile de comunicaţie, ca şi aerodroamele şi staţiunile de radio. Deasemeni trebuie să fie predate în bună stare materialul rulant şi instalaţiile de cale ferată.

Nu va trebui să fie evacuat nici un stock de alimente sau materii prime.

Guvernul german acceptă ca un reprezentant al guvernului ceh şi al armatei cehe, să fie delegat pe lângă cartierul general al forţelor germane, pentru a discuta modalităţile evacuării.

Guvernul ceh trebuie să elibereze imediat pe toţi germanii sudeţi cari servesc în formaţiile militare sau poliţieneşti de pe întreg teritoriul ceh, şi trebuie să le pună la dispoziţie mijloacele de a se înapoia la căminele lor.

Guvernul ceh trebuie să pună în libertate pe toţi prizonierii politici de rasă germană.

Guvernul german acceptă autorizarea unui plebiscit în zonele care vor trebui să fie delimitate exact înainte de 25 Noembrie cel mai târziu.

Modificări ale nouii frontiere vor putea fi determinate prin plebiscit.

Plebiscitul va fi efectuat sub controlul unei comisii internaţionale.

Guvernul german propune instituirea unei comisii germano-cehe, pentru a reglementa toate amănuntele.

In cursul plebiscitului, cele două părţi vor trebui să-şi retragă forţele militare din zonele în care se va ţine acest plebiscit.

CONSILIUL DE MINIŞTRI LA PRAGA

Praga, 25 (Rador). — *Lucrările consiliului de miniştri continuă, având drept obiect examinarea memorandului cancelarului Hitler.*

Pe de altă parte, din sursă bine informată — află corespondentul ageniei Reuter — se desmint svonurile privitoare la arestarea d-lui Kundt şi a altor deputaţi sudeţi.

PLANUL ANGLO-FRANCEZ

Londra, 25 (Rador).— Agenţia „Reuter" transmite:

Planul anglo-francez a fost stabilit pe următoarele baze:

Transferul fără plebiscit al zonelor cuprinzând mai mult de 50 la sută de germani sudeţi, dat fiind că în cursul negocierilor frontiera ar putea fi modificată acolo unde împrejurările ar face necesară vreo modificare, printr'o comisie internaţională cuprinzând între alţii şi reprezentanţi ai guvernului ceh.

Schimbul posibil de populaţii, acestea putând exercita în mod liber dreptul de opţiune, fără a se specifica pentru aceasta vreo limită de timp

Dacă guvernul ceh se pregăteşte a coopera la aplicarea acestor măsuri, care aduc după sine schimbări materiale în situaţia statului, el va trebui să primească asigurări pentru securitatea sa viitoare.

O garanţie internaţională, salvgardând independenţa Cehoslovaciei împotriva unei agresiuni posibile, ar fi prevăzută prin plan, în locul tratatelor existente sau al convenţiilor militare.

Guvernul englez se declară dispus să participe la această garanţie internaţională a noii frontiere a statului cehoslovac, împotriva unei agresiuni neprovocate.

Deci, planul anglo-francez cuprinde o recunoaştere clară din partea guvernelor englez şi francez a foarte importantelor sacrificii cerute dela guvernul cehoslovac în favoarea păcii. Aceste guverne declară solemn că securitatea Cehoslovaciei are o valoare în acelaşi timp europeană în general, ca şi pentru Cehoslovacia în particular.

Banca Franţei
pune în circulaţie bilete de 5.000 franci

Paris, 25 (Rador). — *Secretariatul general al Băncii Franţei anunţă:*

Banca Franţei va pune în circulaţie, cu începere de mâine 26 Septembrie, bilete de bancă de câte 5.000 franci.

——xXo●oXx——

Regele Boris a vizitat pe cancelarul Hitler

Berlin, 25 (Rador). — *Corespondentul agenţiei Reuter transmite:*

Regele Bulgariei

Regele Boris al Bulgariei a făcut Duminică o vizită d-lui Hitler.

PLECAREA SPRE SOFIA

Berlin, 25 (Rador). — *Regele Boris al Bulgariei a părăsit Berlinul cu trenul de ora 22,10, plecând spre Sofia.*

——xXo●oXx——

Slujbe religioase
pentru pace, în Anglia

Londra, 25 (Rador).— *Suveranii Angliei au asistat la slujba religioasă făcută Duminică dimineaţă în capela palatului Buckinghan, în favoarea menţinerii păcii.*

——xXo●oXx——

Sporirea forţelor defensive ale Suediei

Stockholm, 25 (Rador).— **In executarea decretului dat de guvern, care prevede întărirea imediată a forţelor defensive ale Suediei, au fost convocaţi din nou mai mulţi ofiţeri şi subofiţeri de rezervă, mai ales în flotă şi în artileria de apărare a coastelor.**

Numărul trupelor pe picior de pace a fost dublat, adică sporit cu 10.000 de oameni.

——xXo●oXx——

Cancelarul Hitler
vorbeşte despre problema sudeţilor

Berlin, 25 (Rador).— Corespondentul agenţiei Reuter anunţă că d. Hitler, cancelarul Reichului, va vorbi Luni la o întrunire naţional-socialistă la Palatul Sporturilor despre problema sudeţilor.

„O MANIFESTAŢIE ISTORICA"

Berlin, 25 (Rador). — Corespondentul agenţiei Havas transmite:

Din sursă germană se declară că discursul de mâine al d-lui Hitler va fi „o manifestaţie istorică într'un ceas istoric".

Toate posturile Reichului vor transmite cuvintele Fuehrerului.

❖

Berlin, 25 (Rador).— *Corespondentul agenţiei Havas transmite:*

Anunţarea discursului de mâine al d-lui Hitler subliniază gravitatea situaţiei create după întrevederile dela Godesberg.

Părerea generală care domneşte aici este că săptămâna viitoare va fi decisivă.

Hotărârile luate de conducătorii celui de al treilea Reich au fost aduse la cunoştinţa guvernelor englez, francez şi cehoslovac prin memorandul remis d-lui

Se fac pregătiri pentru a se da discursului o cât mai largă difuziune.

In cercurile politice se afirmă că Fuehrerul va proclama voinţa Germaniei de a rezolva chestiunea sudeţilor împotriva tuturor.

Se adaugă însă că s'ar putea ca d. Hitler să facă în acest discurs unele propuneri statelor interesate.

SCRISORI DIN PARIS

Un match franco-englez
de RENE SAIVE

Paris, Septembrie

In prezenţa regelui şi a reginei Angliei, şantierele „John Brown" vor lansa un nou transatlantic uriaş, „Queen Elisabeth", care, în 1940, va face parte din flota soc. „Cunard White Star Linie". Acesta va fi cel mai mare vas din lume.

Astfel intervine un nou factor în problema interesantă a traversării Atlanticului. Această problemă interesează în special Franţa, care, în cursul ultimilor ani, a făcut mari sforţări spre a-şi îmbunătăţi liniile maritime. Silinţele Franţei au fost încununate de succes, de vreme ce, cu toată concurenţa marelui vas britanic „Queen Mary", faimosul pachebot „Normandie" a reuşit să se impună prin iuţeala şi confortul său.

Matchul Franţa-Anglia continuă deci.

Amorul propriu englez a acceptat cu greu superioritatea vaporului „Normandie". Acest amor propriu n'a fost, desigur, atât de greu atins ca în 1902, când vaporul „Deutschland", care bătuse recordul traversării, sosise în rada din Plymouth purtând o uriaşă bandă albă pe care scria doar: „Made in Germany".

Matchul „Normandie"-„Queen Mary" a avut trei reprize. Prima în 1936, fără nici un rezultat decisiv. A doua, în 1937, s'a terminat printr'o victorie zdrobitoare a pachebotului francez. „Normandie" a străbătut Atlanticul în luna August cu o medie de 31,20 noduri. In sfârşit la 14 August 1938, „Queen Mary" a terminat traectul după trei zile, 20 de ore şi 42 de minute de navigare. „Queen Mary" şi-a atribuit panglica albastră deoarece comandantul pachebotului englez, Erwing, a reuşit să depăşească, cu foarte puţin, timpul realizat de transatlanticul francez.

Lupta de altfel nu s'a terminat. Se cuvine să reamintim, fără a voi să micşorăm performanţa vasului „Queen Mary", că

(Continuare în pag. 2-a)

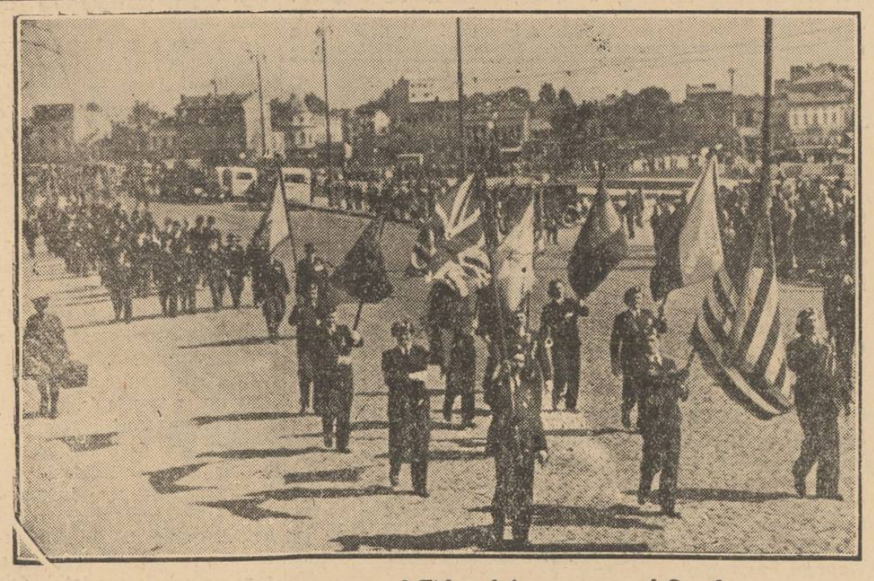

Delegaţii la congresul Fidacului, spre parcul Carol

D. Thomas I. Watson, (X) pr eşedintele Camerei internaţionale de comerţ, a sosit Duminică în gara de Nord